

SOKOLSKI GLASNIK

GLASILO SAVEZA SOKOLA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

Čuvajte Jugoslaviju!

Izlazi svake subote ◀ Godišnja pretplata 50 din ◀ Uredništvo i uprava Prestolonaslednikov trg 34 ◀ Telefon uredništva 30-866 i 26-516, uprave 30-866 ◀ Račun Poštanske štedionice br. 57.686
◀ Oglasi po ceniku ◀ Rukopisi se ne vraćaju ▶

Beograd, 22 januar 1938

God. IX ◀ Broj 3

Prípreme jugoslovenskog Sokolstva

za X svesokolski slet u Pragu, za proslavu 20-godišnjice naše Kraljevine i za proslavu 75-godišnjice prvog sokolskog društva u našoj zemlji ~ Ljubljanskog Sokola

Pitanje podizanja saveznog doma u Beogradu

Pored svog redovnog rada koji razvija prema utvrđenom planu i onih zadataka koje je preduzelo da izvrši u toku sokolske Petrove petoletnice, jugoslovensko Sokolstvo se ove godine temeljito sprema još i za što brojnije i doličnije učešće na X svesokolskom sletu u Pragu prigodom 20-godišnjice postojanja bratske Češkoslovačke Republike. U okviru toga sleta biće, kao što je poznato, održan čitav niz raznih velikih priredaba, među kojima će svojom grandioznošću i lepotom nadmašiti sve dosadašnje slične priredbe nastupi Sokolstva na sletištu, sokolske svečane povorke, velika sokolska sletska izložba, zatim će se održati razne sokolske priredbe kulturnog značaja, a pored toga i gimnastičko takmičenje za svetsko prvenstvo, koje u okviru ovoga sleta priređuje Međunarodna gimnastička federacija.

Jugoslovensko Sokolstvo nadalje priprema se da ove godine što dostojnije proslavi 20-godišnjicu postojanja naše Kraljevine. Ova proslava izvešće se naj-svečanije u svim sokolskim jedinicama na državni i sokolski praznik 1 decembra.

Osim toga jugoslovensko Sokolstvo proslaviće u oktobru ove godine i jedan svoj veoma značajni jubilej, naime, 75-godišnjicu osnivanja prvog sokolskog društva u našoj zemlji, matice svega našeg Sokolstva, današnjeg Ljubljanskog Sokola.

O ovome kao i o mnogim drugim važnim pitanjima sokolskog rada bavila se je sednica izvršnog odbora Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije, koja je održana u saveznim prostorijama u Beogradu dne 15 i 16 o. m.

Na ovoj sednici, koju je otvorio zamenik starešine brat E. Gangl, istaknuta su ova tri značajna momenta za koja treba da se naše Sokolstvo dostojno pripremi. Nakon što su zatim podneli svoje iscrpne izveštaje savezni načelnik brat d-r Alfred Pihler i savezna načelnica sestra Elza Skalarjeva, na predlog zamenika saveznog starešine brata Đure Paunkovića, u vezi s pripremanjem našeg Sokolstva za X svesokolski slet u Pragu, formiran je sletski odbor, koji će pripremiti sve što je potrebno za dostojno učešće našeg Sokolstva na sletu u Pragu. Ovaj odbor sačinjavaju: zamenici saveznog starešine brat Paunković i brat Smiljanić, načelnik brat d-r Pihler, načelnica sestra Skalar, odnosno njena zamenica, prosvetar brat prof. Stanojević, odnosno njegov zamenik, tajnik brat d-r Arsenijević, gospodar brat M. Nikolić, blagajnik brat I. Radić i pročelnik oteka za rad na selu brat Đ. Brzaković.

U svrhu organizacije izložbe našega Sokolstva, koja će se održati u okviru velike sletske izložbe u Pragu, osnovan je također naročiti odbor na čelu s bratom Ganglom, a koji sačinjavaju savezni prosvetar prof. M. Stanojević, jedan član saveznog građevinsko-umetničkog oteka i savezni ekonom brat M. Nikolić.

Za učešće našeg Sokolstva na sletu u Pragu na predlog pročelnika saveznog građevinsko-umetničkog oteka brata ing. Radulovića izradiće se sletska značka, za koju će se raspisati konkurs sa sledećim nagradama: prva iznosi Din

1200.—, druga Din 800.— i treća Din 500.—

U vezi s proslavom 20-godišnjice naše Kraljevine izabran je također posebni odbor, koji će izraditi sve potrebno da ovaj nacionalni jubilej naše Sokolstvo proslavi najsvečanije. Uvod u ovu proslavu bila bi proslava rođendana Nj. Vel. Kralja Petra II dne 6 septembra.

Između ostalog, ova proslava imala bi da se sa strane Sokolstva obeleži i jednom grandioznom sokolskom stafetom, koja bi sa sokolskom poslanicom krenula iz svih župskih sedišta i stekla se u sedišta Saveza SKJ u Beogradu.

Da bi se jugoslovensko Sokolstvo odužilo svetloj uspomeni blaženopočivšeg Viteškog Kralja Aleksandra I Ujedinitelja, Savez Sokola Kraljevine Jugoslavije izdaće jednu naročitu spomenicu posvećenu Viteškom Kralju Ujedinitelju, u kojoj će se izneti mnogi momenti i uspomene koje svedoče o visokoj pažnji koju je Veliki Kralj poklanjao jugoslovenskom Sokolstvu, njegovom radu i razvoju.

Ova spomenica izdaće se u dva izdanja, i to jedno kao divot-izdanje u ograničenom broju, i drugo pučko izdanje u više hiljada primeraka.

Osim toga izdaće se u nekoliko hiljada primeraka naročite brošurice za sokolski naraštaj, a za sokolsku decu posebne slikovnice sa tekstnim delom u vidu jednog sokolskog katehizma.

Sednica se dalje pozabavila izveštajem o zadacima koje Sokolstvo provodi u okviru svoje Petrove petoletnice, a o čemu je iscrpno izvestio zamenik saveznog starešine brat ahr. Milivoje Smiljanić. Prema ovome izveštaju, pretežni deo, sokolskih jedinica intenzivno radi na sprovođenju preuzetih zadataka. U tom pogledu Savez stalno šalje jedinicama potrebna uputstva i direktive.

Dalje su sledili izveštaji saveznog tajnika brata d-ra Arsenijevića, koji je izvestio o tekućim poslovima u Savezu, zatim saveznog gospodara brata M. Nikolića, koji je pored ostalog izvestio o predlogu novog budžeta Saveza za god. 1938/39, pročelnika organizaciono-pravnog oteka brata L. Pešića i saveznog prosvetara brata prof. M. Stanojevića o radu saveznog prosvetnog odbora.

U vezi s izveštajem saveznog građevinskog oteka, koji je podneo pročelnik oteka brat ing. R. Radulović, na sednici je istaknuto i pitanje gradnje saveznog doma, a u čemu se je sednica potpuno saglasila, da već u ovogodišnjem budžetu Saveza treba predvideti i obezbediti što moguće veću sumu, jer je razvojem sokolskog rada i sve većim poslovanjem u samom Savezu pitanje gradnje saveznog doma postalo upravo goruće pitanje.

U pogledu provedbe sanacije sokolskih domova rešeno je, da se do naredne sednice izvršnog odbora i plenuma pripremi potreban elaborat, koji će se staviti ovim sednicama do znanja, a prema kome će zatim starešinstvo Saveza izraditi tačan plan sanacije i podneti ga nadležnom ministarstvu na odobrenje.

Zatim je podneo svoj izveštaj pročelnik saveznog lekarskog oteka brat d-r Milorad Feliks, koji je ujedno sednici

X
SVESOKOLSKI
SLET
u Pragu

Veliki značaj
svesokolskih
sletova

s gledišta opšteg narodnog života

Iz predavanja na sletskom tečaju ČOS u Pragu

Da bi X jubilarni svesokolski slet u Pragu u svakom pogledu postigao svoj namenjeni cilj i da bi se članstvo za isti svestrano priprenilo, te da bi se također istakao značaj i važnost ovoga sleta, prosvetni odbor Češkoslovačke obec sokolske primio je na sebe dužnost da štampom i predavanjima duhovno pripremi sve sokolske pripadnike za taj veliki događaj. U tu svrhu održan je 8 i 9 o. m. u Tirševom domu u Pragu sletski tečaj, prvi ovakve vrsti uopšte. Ovaj tečaj ujedno imao je i zadatak da naročito župskim funkcionerima prikaže važnost sleta s raznih gledišta, kako bi im tako bilo moguće da za slet što bolje pripreme članstvo i naraštaj.

Tečaj, koji je održan u skupštinskoj dvorani Tirševog doma i na kome je bilo 200 slušalaca, otvorio je 8 o. m. kao predsednik sletskog odbora starešina COS brat d-r Stanislav Bukovski. U svome govoru starešina brat d-r Bukovski je između ostalog posebno naglasio, da u vremenu sletskih priprema moraju sve narodne snage da pokažu svoje stvaralačke sile i sposobnosti, jer su sokolski sletovi u istoriji naroda pregled i kušnja sposobnosti naroda, a osim toga oni predstavljaju i istorijske međaše, koji su već postali narodna tradicija. Na koncu je starešina brat d-r Bukovski rekao, da je zadatak ovog tečaja da prikaže s raznih gledišta značaj svesokolskih sletova, o-

cenjujući pri tome delo koje je na ovim sletovima izvršeno, te ujedno da pripomogne u izvođenju velikih sletskih priprema.

Zatim je preuzeo vodstvo tečaja prosvetar COS brat Antonin Krejči, koji je izrazio svoju radost što je u tečaju zastupana većina župa, iako ovaj tečaj nije bio obavezan i iako su troškove za ovaj tečaj imale da snose same župe. Posebno je brat Krejči naglasio svoju radost, što su na ovom tečaju bili zastupani i jugoslovenski i ruski Sokoli.

Kao prvi predavač bio je br. d-r Miroslav Klinger, načelnik COS, koji je govorio o značenju sletova s narodno-odbrambene i telesno-vaspitne strane. Brat d-r Klinger je, spomenuvši sve važnije događaje i davši zanimljiv pregled prošlih sletova, naglasio, da je Sokolstvo uzgajalo odbrambeni duh već od početka, a ne istom sada, kada to dolazi u modu. Kao dokaz spomenuo je uzgoj Sokola u legijama, potsetivši pri tome na događaje iz svetskog rata, kada su braća Srbi u streljačkim jarcima klicala braći Česima koji su im ležali s druge strane: „Dodite k nama, braćo! Mi smo bili kod vas na sletu!“ Austrijske vlasti počele su tada uviđati važnost sokolskog vaspitanja i značaj sletova, iako Sokolstvu nisu bile nikada naklonjene. Zanimljivo je napomenuti, da se je za zadnji slet pre rata posebno interesovao štab austrijske voj-

predložio, da se u Beogradu održi jedan trodnevni tečaj o sportskoj medicini za župske lekare, a na kome će predavati i nekoja gg. profesora Medicinskog fakulteta iz Beograda, što je sednica jednoglasno usvojila.

Dalje je podneo izveštaj saveznog statističkog oteka pročelnik oteka brat Verij Švajgar.

O ovome izveštaju, a u vezi predloga brata d-ra ing. Koste Petrovića o reviziji rada i stanja svih sokolskih jedinica, t. j. sokolskih četa, društava i župa, u svrhu sistematske i stalne kontrole stanja i rada svih sokolskih jedinica, razvila se na sednici poduža diskusija, u kojoj su pored brata d-ra ing. Petrovića učestvovala braća: Paunković, Smiljanić, M. Pavlović, d-r Arsenijević, d-r Jelavić i drugi. Na koncu je zaključeno, da se načelno usvaja predlog brata d-ra ing. Petrovića o toj reviziji s time da se ujedno izradi i plan o mogućnosti lečenja onih nedostataka koji se utvrde tom revizijom, a da se pri tome ne primene one radikalne mere koje su se predlagale.

U pogledu saveznih listova, koje vodi otek štampe Saveza, sednica je, saslušavši izveštaj referenta, donela definitivni zaključak, kojim — na osnovu i u duhu postojećih zaključaka sednica izvršnog odbora i plenuma uprave kao i na osnovu primljenih predloga na poslednjim dvema saveznim godišnjim skupštinama — celokupno vodstvo savezne štampe i upravljanje njome u

administrativnom, finansijskom, organizatorskom i redakcijskom pogledu prenosi na postojeći autonomni otek štampe Saveza, u koji po svome položaju u buduće ulaze: prvi i drugi zamenik saveznog starešine, savezni prosvetar, savezni gospodar i urednik Sokolskog glasnika kao stručni referent. Po potrebi ovaj će otek moći kooptirati i druge članove iz savezne uprave.

Nakon što su još raspravljena nekoja tekuća pitanja, sednica je utanačila dan naredne sednice izvršnog odbora i sednice plenuma savezne uprave, o čemu posebno izveštavamo.

Na koncu sednica je zaključila, da na smučarskim takmičenjima za prvenstvo Saveza slovenskog Sokolstva, koja se održavaju početkom februara o. g. u Visokim Tatrama, upravu Saveza zastupa savezni ekonom brat Mika Nikolić sa bratom Hrvojem Macanovićem, kojeg je uredništvo Sokolskog glasnika zamolilo da se primi za izvestioca lista. — sč.

Sednica plenuma uprave Saveza SKJ

Prema zaključku sednice izvršnog odbora Saveza SKJ od 15 i 16 o. m., sednica plenuma uprave Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije održaće se dne 12 i 13 februara o. g.

Pre sednice plenuma održaće se dne 11 februara sednica izvršnog odbora Saveza.

ske. Inostrani posmatrači opazili su, da se u Sokolstvu uzgaja narodna vojska, koja će biti sposobna da u pravom trenutku oslobodi narod, a što se je u svetskom ratu zaista i dogodilo. Ali ni sada u slobodnoj državi zadaća Sokolstva nije završena. Izvojevanu slobodu i samostalnost treba čuvati. I baš Soko je uistinu jedina, svestrana, najveća i najpotpunija vaspitna organizacija, koja najbolje priprema omladinu za vojsku. Ne radi se tu samo o čistoj telesnoj otpornosti, pokretnosti i spretnosti, već o uzgajanju duha, jer samo svestan državljaniin može biti dobar vojniki. Sletovi, koji iziskuju udvostručeni rad, povećanu požrtvovnost, apsolutnu iako dobrovoljnu disciplinu i red, te konačno velike fizičke napore, najbolji su vidljiv dokaz, kako i koliko Sokolstvo izvršava svoj zadatak vaspitanja. Brat d-r Klinger spomenuo je dalje i razvoj pojedinih sletova, ne u pogledu broja vežbača, već u pogledu vrednosti njihovih vežaba, odnosno kakvi se zahtevi iziskuju od vežbača na sletovima. Svoje predavanje načelnik brat d-r Klinger završio je rečima: „U buduću će betonske tribine na Strahovu onemogućiti nastup većeg broja vežbača, ali one neće moći ograničiti razvoj sokolskog duha, koji kroči uvek napred i koji se uspinje sve više!“

Načelnica ČOS s. Marija Provaznikova u svome predavanju objasnila je težnju sokolskih žena za samostalnošću i jednakopravnošću u sokolskom radu. Zatim je naglasila težnju žena za vežbama svojstvenim ženama, koje imaju da budu što različite od onih koje izvode članovi. Spomenula je, da su članice prvi put nastupile na IV svesokolskom sletu i da su od tada od sleta do sleta nastupale s primerim ali zato ipak uvek sve težim i težim sastavima vežaba, te da sletovi iza rata predstavljaju u pogledu ženske telovežbe veliki korak napretka. Upravo revolucionarni pokret donosi u tome pogledu X slet. Zatim je sestra Provaznikova govorila o vaspitanju žena u Sokolstvu da bi bile sposobne za vodstvo i samostalan rad, kako u Sokolstvu tako i u životu kao i za slučaj rata. I sa toga gledišta slet ima da pokaže sposobnost i spremu sokolske žene, na koju narod može u danoj prilici da se osloni.

O značaju svesokolskih sletova za Slovenstvo govorio je brat prof. d-r Jozef Pata, koji je u svome govoru najpre naglasio, da je već od početka bila misao vodilja osnivača Sokolstva, da ono ima da služi slovenskoj misli. To između ostalog potvrđuje i činjenica, što je na predlog Toner organizaciji dano ime Soko, koje je kod Južnih Slovena oličenje junaštva i viteštva. Tako je sokolska misao ubrzo prodrila među slovenske narode juga i severa Evrope. Zatim je brat d-r Pata spomenuo učešće slovenskih gostiju na pojedinim sokolskim sletovima unatoč velikim te-

škoćama koje su im se u prošlosti radi toga činile. Vrednost tih poseta na sletovima je veoma velika, jer se u tim prigodama stvaraju lična poznanstva, učvršćuju međusobne veze i pruža najbolja prilika za međusobno približavanje i upoznavanje, kao i za upoznavanje kulturnih, socijalnih gospodarskih i drugih tekovina slovenskih zemalja. Predavač je zatim naročito toplo govorio o Lužičkim Srbima, koji su bili počeli da lepo i marljivo rade u svojoj sokolskoj organizaciji sve dok nažalost u novije doba nije bilo lužičko-srpsko Sokolstvo raspušteno.

O značaju sletova za narodno gospodarstvo govorio je brat d-r Kolar, koji je dokazao, kako i jedna organizacija kao što je sokolska, kojoj je cilj čisto duhovno i telesno jačanje i preporod čoveka, može da svojim radom posluži i unapređivanju materijalnog bogatstva naroda. U svojim navodima brat d-r Kolar prikazao je upravo ogroman značaj svesokolskih sletova za poboljšanje narodnog gospodarstva, kao i to, kako Sokolstvo uzgaja svoje pripadnike da postanu dobri, razumni i praktični gospodari.

O značenju, odnosno o uticaju svesokolskih sletova na književnost, predavao je umesto obolelog brata d-r Hiske brat d-r Antonin Hartl, koji je naveo brojne češke pesnike, kojima su sokolski sletovi dali inspiraciju za lepe pesničke tvorevine. Nisu to možda bili slučajni i manje poznati pesnici, koji su svoje pesme i sastave posvetili Sokolstvu, već odlični predstavnici češke kulture kao: Vrhlicki, Jirasek, Leger, Pipih, Kaminski, Svatopluk Čeh, Eliška Hrasnohorska, Petar Krička i u poslednje vreme pesnik i pisac general brat Rudolf Medek.

O važnosti sokolskih sletova sa fiziološkog i sociološkog gledišta govorio je brat d-r Jan Uher, univerzitetski profesor iz Brna. Brat profesor d-r Uher najpre je spomenuo revolucionarni nastup Dakartov, koji je prvi učio da čovek treba da postane samostalan i da ne sme da se daje slepo voditi. Zatim je spomenuo i engleskog filozofa Bekona, o čijem su empirizmu u prvo vreme rekli, da je u protivnosti s racionalizmom Dekarta, dok su kasnije utvrdili, da se oba upotpunjuju i izjednačuju i da zapravo čine celinu. Govorio je dalje i o romantizmu, koji znači otpor protiv suhog racionalizma, koji ne uvažuje čoveče čuvstvo. Ruso je učio, da uz razum postoji još i čuvstvo pa je na to uskliknuo: „Natrag k prirodi!“ I njegovi naslednici Šopenhauer i Niče također su potvrdili potrebu ravnoteže između čuvstva i razuma. A Masarik je rekao: „Postoje dobra i zla čuvstva, zato neka ih vodi razum!“

U dalnjem delu svog predavanja predavač je rekao, da je demokracija najpotpuniji izraz i temelj sipeze racionalizma i romantizma. Gde se između ovih izgubi ravnoteža, tamo vidimo ili

anarhiju ili nasilje (komunizam kao predstavnik materijalističkog racionalizma, odnosno fašizam kao izraz preteranog romantizma). Time u vezi predavač je veoma ubedljivo i jasno prikazao, kako još i danas traje borba među pomenu-tim krajnim koncepcijama i kako sve teškoće, i one međunarodnog značaja, izvire baš iz toga, što svaka država iznosi svoje poimanje života kao jedino i pri tome se ne osvrće na način poimanja života drugih država. Već od doba Grka kao jedino pravilno rešenje ovoga pitanja i kao jedini izlaz jest uređenje života čovečjeg društva u sintezi i harmoniji racionalizma i romantizma, t. j. u političkom obliku koji predstavlja i oličuje demokracija. Tu je predavač naveo češke preporoditelje: Jungmana, Havlička i Tirša, koji su istina bili veliki romantici i narodnjaci, ali uz to i pravi glasnici demokracije, pravednosti i humanosti. I stoga je Sokolstvo, koje će najbolje koristiti narodu, po Tirševom spoznanju organizacija, koja je na odlučno demokratskim načelima s najuzvišenijim ciljevima. I jer je ova organizacija kroz sve vreme svoga postojanja ostala vanstranačka i jer po svojim načelima jednakosti i bratstva ne pravi među svojim pripadnicima razlike ni po društvenom položaju, ni po veri, plemenu i spolu, jasno je, da je ova organizacija svenarodna. Zato je sokolska organizacija i mogla da svome narodu bude i u najkritičnijim časovima kažiput, voditelj i pomagač, a ujedno i borac za njegova prava i zato je sokolska organizacija i postala najmoćnija organizacija u narodu, zato je Sokolstvo postalo svojina svih slovenskih naroda. Radi toga su i sokolski sletovi svenarodne i slovenske manifestacije, dok su sletovi drugih telesno vaspitnih organizacija (Orla, DTJ, FDTJ) obična manifestacija izvesnog političkog smera, jer su te organizacije privesci izvesnih političkih stranaka. Sokolski sletovi jesu i ostaće stoga veliki za sav narod i čovečanstvo. U tome i leži neosporni značaj sokolskih sletova.

U drugom delu svog predavanja predavač je izneo sociološku stranu sokolskih sletova, napomenuvši, da Sokolstvo ima da se shvati i tretira kao posebni tip društvene organizacije, koja predstavlja antirealistični idejni pokret. Zato će sociologa zanimati i statistika sokolskih sletova. Ako se pogleda, što u biti predstavlja temelj jednog sokolskog sleta, vidi se, da je to dobrovoljno preuzimanje izvesnih sokolskih dužnosti i zadataka. Pri tome se vidi, da tako dobrovoljno preuzete dužnosti, kojima je temelj u čuvstvima (jer su nošene oduševljenjem i ljubavlju prema stvari) i razumu, mogu da se izvrše s ogromnim rezultatima i uspesima. Kod sokolskih sletova i kod sokolskog rada uopšte ideja se ispoljava kao dinamična sila. Na sletovima samim kao i pri sletskim pripremama duh je onaj koji vodi množ-

tvo. Stoga je i prirodno, da je Sokolstvo kao tako shvaćena organizacija čvrsto sraslo s dušom svoga naroda, na koga ono stoga i snažno deluje svojim manifestacijama. Sokolski sletovi dižu narodni duh, jačaju narodnu svest, podižu veru naroda u samoga sebe i s druge strane opet brišu i premošćuju razlike koje pravi dnevna politika, ukratko, sokolski sletovi su praznik, koji nehotice osećaju u sebi i oni koji nisu Sokoli. Sletovi tako privlače nesokolsko mnoštvo manifestaciji narodne zrelosti. Sokolski sletovi su konačno i škola gajenja i izražavanja narodnog mišljenja i narodnog stvaranja, a pred vanjskim svetom legitimacija narodne zrelosti i konstruktivnosti. Nije stoga nemoguće i neverovatno, kada danas tvrdimo, da Sokolstvo stvara tip novog čoveka, lagano ali sigurno, ne najednom ili s diktatom, kako to izvodi na temelju preteranog mističnog romantizma fašizam. Sokolstvo je nosilac duha bratstva, koji stvara čuda i koji pripadnike Sokolstva vezuje u intimnu zajednicu, a ne u uski krug društvenosti.

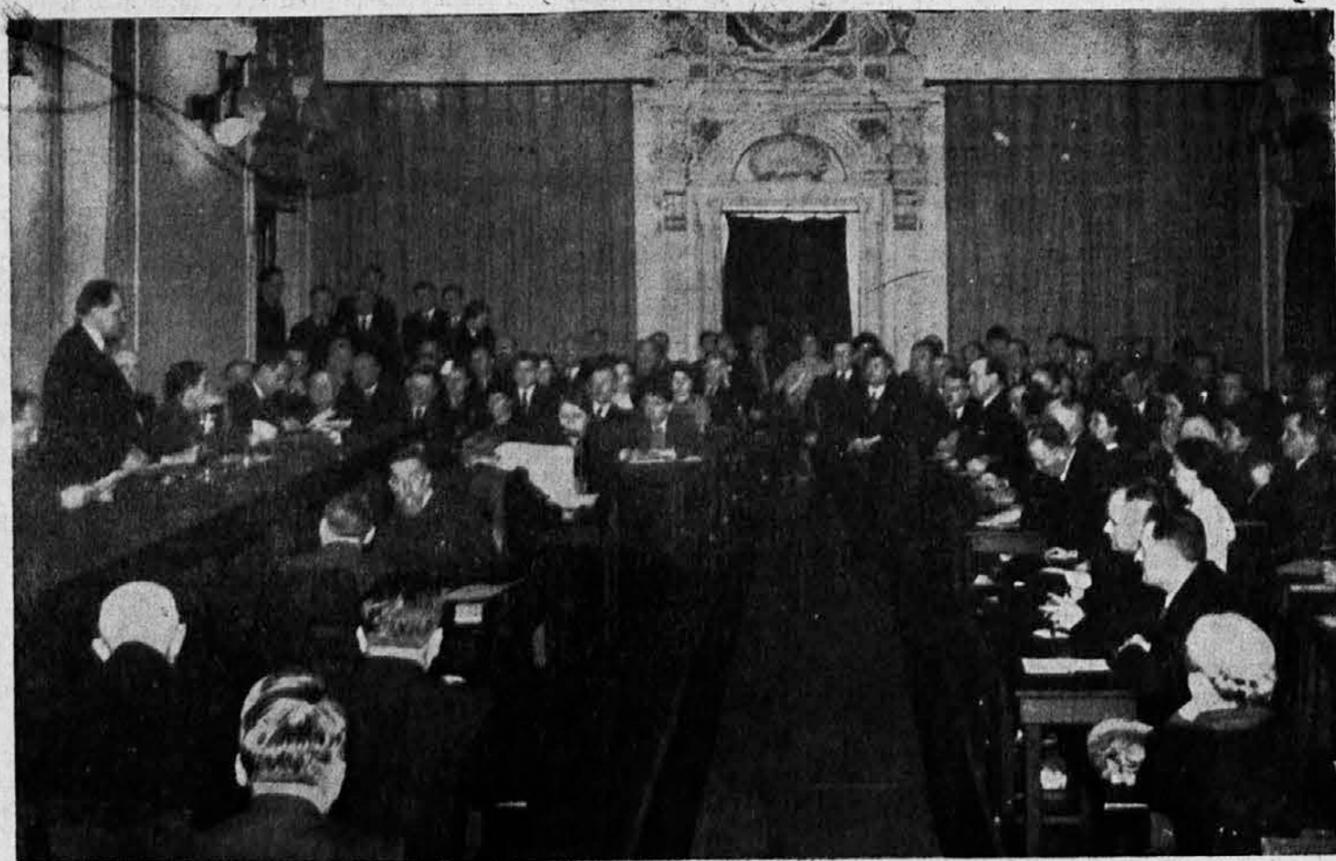
Značaj sokolskih sletova u odnosu prema likovnoj i slikarskoj umetnosti prikazao je u svome predavanju brat d-r Sterh, koji je izneo i razumevanje umetnika i slikara za Sokolstvo i njegove priredbe. Predavač je u svome govoru izneo primenu i razvoj arhitekture, kiparstva i slikarstva u vezi s pojedinim sokolskim sletovima. Dalje je predavač istakao, kako je Sokolstvo već od svog postanka usko vezano s umetnošću, pa i sam Tirš, osnivač Sokolstva, bio je prvi i u istinu genijalni češki umetnik, kritičar i istoričar, koji je znao da za Sokolstvo pridobije do onda najpoznatije češke likovne umetnike, kao što su bili Manes i Mislbek. I jer je Sokolstvo tvorevina ne samo racionalizma već ujedno i narodnog romantizma, bili su mu potrebni emblemi kao vanjski znakovi, koje su stvorili umetnici. Predavač je zatim prikazao razvoj likovne umetnosti i arhitekture u vezi sa sokolskim sletovima, a što su pokazali i sokolski sletski plakati, sletske i druge razglednice, uređenje sletišta i vežbališta itd.

U vezi s ovim predavanjem učesnici tečaja posetili su i izložbu svih predmeta koji su u ovom pogledu sakupljeni sa svih dosadašnjih sletova, te kojom je prilikom predavač brat d-r Sterh dopunio svoje predavanje zornim prikazom svega što je Sokolstvo doprinelo stvaranju u umetničkom pogledu.

O glazbenoj umetnosti u vezi sa Sokolstvom i sokolskim sletovima govorio je u svome predavanju brat inž. Sourek. Predavač je u svome predavanju izneo, kako je tekao razvoj telovežbe s razvojem glazbe i kako je Sokolstvo dalo pobude za mnoge lepe skladbe. Time u vezi predavač je spomenuo Kmoha, tvorca još i danas omiljenih sokolskih koračnica, dalje Karla Pospišila, koji je udario tradiciju sokolskoj glazbi i po čijim su se skladbama vežbale i vežbe od V do VIII svesokolskog sleta. Zatim je spomenuo Kalaša, Rora, Kličku, Krika, Šehaka, d-ra Sikstu, Harfla i prof. Stupku, a naročito prof. Josefa Suka i njegovu kompoziciju „U novi život“, koja predstavlja pravi biser na polju sokolske glazbene umetnosti.

Posebno poglavlje u ovome pogledu predstavljaju sletске scene i njihova glazba. Sokolstvo također gaji i pevanje u zboru, a što će se najbolje pokazati na ovogodišnjem svesokolskom sletu u Pragu, kada će se održati takmičenja sokolskih pevačkih zborova i kada će oko 30.000 vežbača, koji će najednom nastupiti na sletištu otpevati najnoviju kompoziciju posvećenu sletu. Na koncu je predavač prikazao, kako više, usled sve većeg broja vežbača koji najednom nastupaju na sletištu, iz tehničkih razloga ne sudeluje neposredno duvačka glazba u otvorenim paviljonima, već sinfonični orkestri, čija se izvedba na sletištu prenosi preko radia.

O nacionalno-političkom značenju sokolskih sletova govorio je kancelar Pretsednika Republike, brat d-r Pršemisl Šamal, dugogodišnji saradnik Pretsednika Oslobođitelja T. G. Masarika. Brat d-r Šamal izneo je najpre pregled predratnih sokolskih sletova, ocrtavši pri tome tadašnje političko stanje i prilike naroda, te kako je i sama austrijska vlada pažljivo pratila rad Sokolstva, koje je već pre rata skrenulo pažnju

Sletski tečaj ČOS u Pragu

inostranstva na češkoslovački narod i pokazalo, da Čehoslovaci unatoč svojoj političkoj nesamostalnosti i unatoč mnogim urođenim greškama Slovena i pak sačinjavaju jedan stvaralački narod u najpozitivnijem smislu. Zatim je predavač prikazao dela češke kulture, narodno gospodarstvo i političku zrelost u razdoblju od I do ovog X svesokolskog sleta, a u kome je pogledu Sokolstvo imalo po mnogim svojim odličnim predstavnicima velikih zasluga. Sokolska škola nadalje uzgajala je najbolje i najveće borce za slobodu. Sokolski sletovi, kao manifestacija rada i reda te propaganda mira u svetu, manifestacija su pozitivnog stvaranja trajnih vrednosti, te i u današnjem vremenu imaju svoju naročitu važnost. Sokolski sletovi okupljaju u Češkoslovačkoj na tisuće i tisuće slovenske braće, pa i učesnika iz neslovenskih zemalja, i na taj način oni najbolje i najuspešnije pokazuju zrelost češkoslovačkog naroda.

Na koncu je predavač rekao, da mu je predsednik dr. Beneš stavio u dužnost da pozdravi braću i sestre ovog

tečaja i da im stavi na znanje, da pozorno prati sve pripreme za slet, kome i sam pripisuje veliku važnost, i da im ujedno isporučuje, da će sigurno doći na slet, a što su svi prisutni primili s oduševljenim odobravanjem.

Voda tečaja, prosvetar COS brat Antonin Krejči, najlepše se zahvalio kancelaru bratu dr. Šamalu na njegovom bratskom odazivu i umolio ga, da bude tumač sokolske iskrenosti, ljubavi i ođanosti prema bratu Predsedniku i Češkoslovačkoj.

Nakon toga se je brat Krejči zahvalio svim predavačima i učesnicima tečaja, izrazivši ujedno svoje zadovoljstvo, što su ovim predavanjima prisustvovala i braća iz jugoslovenskog i ruskog Sokolstva. Na koncu je apelovao na sve učesnike tečaja da u svojim župama učine sve za što veći, lepši i bolji uspeh X svesokolskog sleta.

Kako su mnoga predavanja koja su održana u ovom sletskom tečaju od trajne vrednosti, prosvetni odbor COS odlučio je da ih izda u posebnoj brošuri.

J. P.

- 2) da se izrade gramofonske ploče sa muzikom za vežbe;
- 3) da se izrade filmovi vežbi za svaku kategoriju članstva;
- 4) da se propagiranje i uvežbavanje prostih vežbi vrši putem beogradske radio stanice.

III. Pregled sletskih vežbi

Pregled stanja izvežbanosti, ispravke grešaka i davanje potrebnih uputa vršiće se:

- 1) od strane saveznog načelnništva po članovima stručnog odbora u središtima župa do konca marta o. g. O svakom obilasku podneće se izveštaj.
- 2) Od strane župa, odnosno društava pregled će se vršiti u društvima i četama do konca aprila. Župe će rezultate o pregledu javiti Savezu.

IV. Pregled i doterivanje vežbi u samom Pragu

Pored svih ovih i drugih mera, koje su preduzete i koje će se preduzeti, da samo oni vežbači, koji znaju vežbe, idu u Prag, može se desiti da nekoji pojedinci ipak neće znati vežbe. Zato će se u Pragu izvršiti tačna kontrola i pregled vežbi, a svi oni, koji nisu svladali vežbe — bez obzira da li pripadaju vodstvu ili samom odredu — otstraniće se i njihova imena i imena jedinica i župa, kojima pripadaju, objaviće se u Sokolskom glasniku. U Glasniku objaviće se i koliko su dale pojedine jedinice odnosno župe, vežbača i vežbačica. Posle ovog pregleda, određiće se i svakome vežbaču njegovo mesto u odredu i cela će se vežba doterati. Svi vežbači, koji će nastupiti u Pragu, dobiće posle nastupa posebnu značku — značku vežbača.

Za izvršenje ovog predviđa se:

- 1) da vežbači stignu u Prag tako rano, da jedan ceo dan ostaje za pregled i doterivanje vežbi;
- 2) da se unapred osigura jedno veće vežbalište, gde ćemo nesmetano moći da izvršimo pregled i doterivanje vežbi i da to vežbalište bude po mogućnosti u blizini naših konačišta.
- 3) Cela organizacija odreda za nastup, t. j. podela u dvanaestine, vodove i struje (sumarno), a vodstvo (poimenično sa potrebnom rezervom) izvršiće se već u Beogradu. U vodstvo izabraće se lica, koja su svladala vežbe i za koja se zna, da će savesno i tačno izvršiti poverene im dužnosti i kojima će biti uspeh našeg nastupa u Pragu glavna i jedina brig.
- 4) Da se pregled i doterivanje vežbi vrši sledećim redom:
 - a) autor vežbi, odnosno vodnik odreda, pregledaće zasebno uže i zasebno šire vodstvo nastupa, ispraviti i doterati vežbe, sa naročitim obzirom na ona mesta, koja su važna kod izvođenja vežbe u masi;
 - b) šire vodstvo pod nadzorom užeg vodstva pregledaće vežbe po dvanaestima;
 - c) vodnik svake kategorije vežbače sa celom kategorijom;
 - d) vodnik odreda vežbače s muzikom sve kategorije istovremeno, potom će u saglasnosti sa vrhovnim vodnikom uvežbat i ceo nastup i otpust. Posle ovakve

pripreme sledeći dan održaće se glavna proba na sletištu.

V. Organizacija odreda za nastup

U svrhu lakše kontrole i sprovedbe pregleda, probe i nastupa, vežbači svih kategorija biće podeljeni na sledeći način:

- 1) Osnovna jedinica za nastup je **dvanaestina**; na čelu dvanaestine je dvanaestinar (dvanaestarka), koji je sastavni deo dvanaestine, t. j. vežba zajedno sa ostalima. Dvanaestinar vodi spisak svoje dvanaestine, stara se da su svi na licu za probe i za sam nastup i pomaže vodniku kod pregleda vežbi.
 - 2) Dve dvanaestine sačinjavaju **vod**; dvanaestinar prve dvanaestine istovremeno je i vodnik (vodnica) voda. On vrši pregled vežbi svoga voda, stara se za red i disciplinu i pomaže vodniku struje kod formiranja struje.
 - 3) Četiri do pet vodova sačinjavaju **struju**, koju vodi vodnik (vodnica) struje. Vodnik struje ima vrhovni nadzor nad pregledom vežbi svoje struje, stara se da je struja pravovremeno formirana i na određenom mestu postrojena i odgovoran je za red i disciplinu svoje struje.
 - 4) Sve struje jedne vrste sačinjavaju **grupu** (kategoriju). Na čelu grupe je vodnik (vodnica) grupe, koji odgovara za vežbe, red i disciplinu grupe.
 - 5) Sve pripreme za nastup vodi vodnik celog odreda, koji ima za svaku grupu članstva po jednog glasnika za prenos naredaba ostalim članovima vodstva. Nastupom upravlja glavni vodnik sa načelničkog mosta.
 - 6) Za markiranje vežbališta sa zastavicama brine se vodnik grupe za markiranje, koji ima 8 pomoćnika (4 za gornju, 4 za donju stranu vežbališta).
 - 7) Veza između užeg i šireg vodstva i vežbača poverena je vodniku grupe za vezu, koja je sastavljena od glasnika (4—6) i telefonista (1 na načelničkom mostu, 1 kod muzike, 1 na tribini kod ulaza, 1 u garderobama, odnosno na zbornom mestu).
- Pojedini funkcioneri vodstva noseće na majici poseban znak sa nazivom funkcije. Na samom zbornom mestu biće postavljene velike ploče na mestima, gde će se postrojavati pojedine struje.

Zbor župskih načelnica

Dne 15 i 16 o. m. održan je u prostorijama Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije u Beogradu zbor župskih načelnica, Zboru su prisustvovala članice saveznog ženskog načelnništva, članice saveznog ženskog stručnog odbora i načelnice župa: Banja Luka, Beograd, Celje, Karlovac, Kragujevac, Kranj, Ljubljana, Maribor, Niš, Novi Sad, Osijek, Petrograd, Sarajevo, Skoplje, Sušak i Zagreb.

Zbor je otvorila i vodila savezna načelnica sestra Elza Skalarjeva. Pre nego što se je prešlo na dnevni red učesnice zbora uvežbale su prošte vežbe s kojima će članice nastupiti na sletu u Pragu.

Dnevni red zbora bio je: izveštaj saveznog načelnništva i stručnog odbora žena, izveštaji župskih načelnica, program rada za 1938/39, budžet saveznog načelnništva žena za 1938/39, pitanje svečane odore članica, učestvovanje na svesokolskom sletu u Pragu, i eventualije.

Nakon podnetih izveštaja zbor je doneo sledeće zaključke:

- da u savezni budžet za 1938/39 godinu uđu posebne stavke: za savezni stručni rad žena i za pomoć župama za stručni rad žena po župama;
- da se sastavi savezni sudački zbor žena i izrade uslovi za polaganje sudačkog ispita;
- da se smučarske utakmice Saveza SKJ i Saveza SS žena održavaju svake treće godine;
- da se poradi kod COS da prigodom sleta u Pragu vežbačice stanuju odvojeno od nevežbačica;
- da vežbačice za X slet u Pragu dobiju sletski znak po režijskoj ceni, a za nevežbačice da bude određena primerna cena;
- da se odora članica u celosti prima, osim srebrnih (srme) dugmeta na bluzi, koja se imaju zameniti crvenim presvučenim istim materijalom od koga je i bluz;
- da jedinica u kojoj ne postoje ženske kategorije a načelnica nije uspela osnovati u prošloj godini ni jednu žen-

Organizacija nastupa u prostim vežbama članstva SKJ na X svesokolskom sletu u Pragu

I Tečajevi:

X svesokolski slet u Pragu je pred nama. Sav slovenski svet ozbiljno se sprema za ovo veliko slavlje. I mi jugoslovenski Sokoli treba da se marljivo prihvatimo posla, da povećamo svoje napore, i da se temeljito pripremimo za ovu veliku smotru sokolskog rada, koja treba da pokazuje celome svetu red, disciplinu i napredak našeg rada.

Ako želimo da u tome uspemo, onda treba planskog rada, rada sviju nas, od gore do dole, od vodstva do zadnjeg vežbača i vežbačice.

Jedan od najvažnijih zadataka je svladanje sletskih prostih vežbi, jer ćemo sa njima najviše manifestovati našu snagu. Ove vežbe treba da nauči i celokupno vodstvo.

Kako je učenje prostih vežbi iz samog teksta teško, to je potrebno da se organizuju po župama tečajevi, u kojima će se proći sletске vežbe. Potpuno pogrešno, a i nemoguće je, da bi mogao župski prednjak u svima jedinicama župe da nauči članstvo proste vežbe. Njegov zadatak je, da pomaže u tečajevima i da obilazi jedinice, da ispravlja eventualne greške i doteruje vežbe.

Tečajevi imaju da se vrše sledećim redom:

- 1) Svi članovi stručnih odbora župa, sem specijalnih referenata, imaju da što pre nauče sletске vežbe, kao što su to učinili već članovi i članice stručnog odbora Saveza. U Savezu vodiće se poimenični spisak svih članova stručnih odbora župa, koji znaju sletске vežbe. Taj spisak služiće kao osnova za organizaciju, t. j. za određivanje užeg i šireg vodstva našeg nastupa u prostim vežbama u Pragu, a koji će se proveriti kod pregleda vežbi prilikom obilaska središta župa od strane saveznog načelnništva.

- 2) Sve župe, ukoliko to nisu već učinile, imaju da održe kraće tečajeve za načelnike društava. Posle održavanja ovih tečajeva, imaju da dostave Savezu spisak načelnika (njihovih zamenika), koji su poahadali tečaj i naučili vežbe. Podaci su potrebni za eventualnu popunu vodstva nastupa; župska načelnništva jamčiće za one, koji su prijavljeni da znaju vežbe.

- 3) Načelnici društava imaju da u svojim jedinicama u prednjačkim časovima predu sletске vežbe sa prednjačkim zborom i da jave župama imena prednjaka, koji znaju sletске vežbe, za evidenciju župe o stanju sletskih vežbi, a župe da dostave Savezu samo sumarni spisak prednjaka svojih jedinica, koji znaju sletске vežbe.

- 4) U tečajevima pod 1) i 2) treba obraditi sletске vežbe za članove i čete. Prednjački zborovi društava koji imaju i čete moraju znati i vežbe za čete. Vežbe za čete moraju znati i vodnici starije braće.

- 5) Analogno treba da se sprovede i uvežbavanje prostih vežbi kod članica.

- 6) U svima tečajevima, koji će se održati u Savezu ili po župama, treba proći proste vežbe.

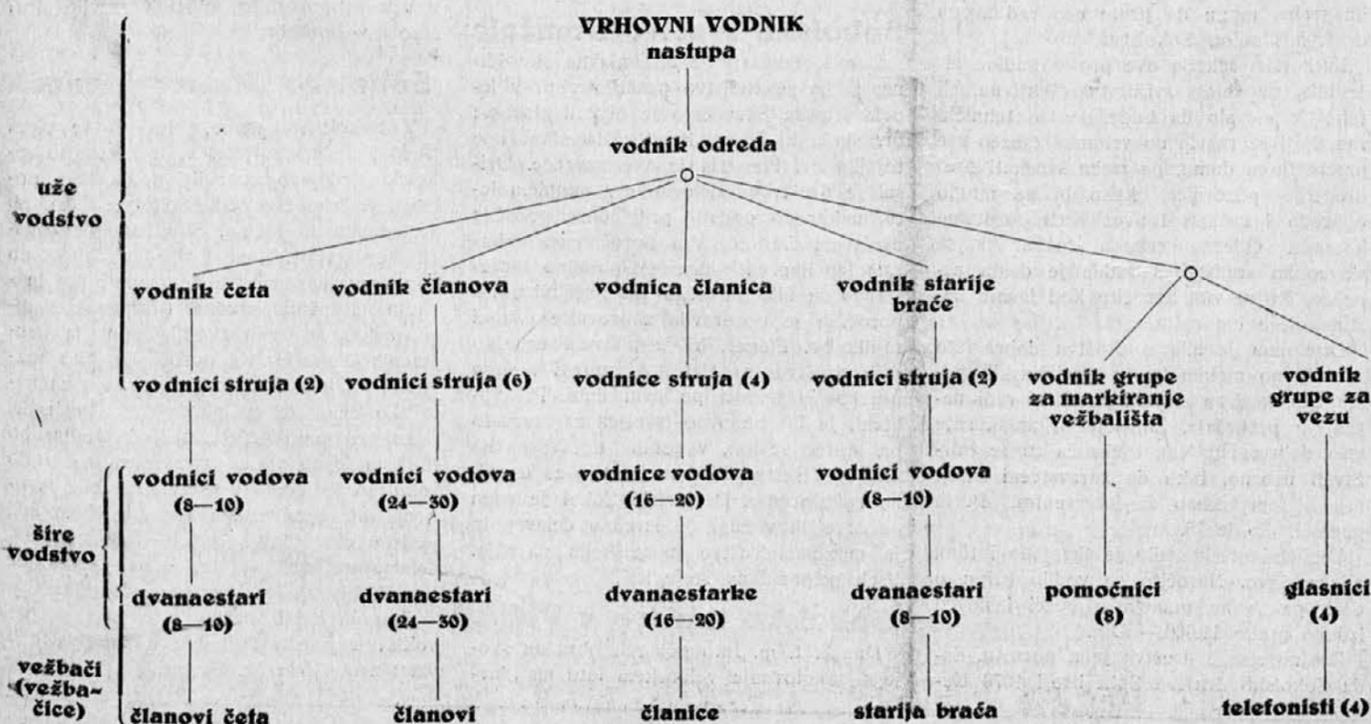
- 7) Svaki član saveznog stručnog odbora (muškog i ženskog) kad god putuje, bilo kojim god poslom, pregledaće sletске vežbe dotične jedinice, ispraviti eventualne greške i pomoći delom i savetom, da se dotera uvežbavanje. Isto to imaju da učine i članovi župskih stručnih odbora na području svojih župa.

II. Pomoćna sredstva za uvežbavanje

Da bi se proste vežbe mogle što bolje, sigurnije i lakše uvežbati, zaključeno je:

- 1) da se izrade slike prostih vežbi, posebno za svaku kategoriju;

Pregled organizacije nastupa u prostim vežbama na X svesokolskom sletu u Pragu

sku kategoriju, ne sme tu istu načelnicu više birati;

da se predlog ČOS o produženju pruže u štafeti od 75 metara na 100 odbaci, pače predlaže se da se pruga snizi na 60 metara;

da sestre našeg Saveza neće u Pragu takmičiti u košarci;

da se načelništvu SSS predloži za utakmice SSS u Pragu o. g. troboj mesto peterboja;

da se već u februaru započne redovitim treningom za međunarodne utakmice o. g. u Pragu;

da će se pregledne utakmice održati 27 marta;

prve izbirne utakmice 30 aprila i 1 maja;

od 1 do 7 maja skupni trening u Ljubljani;

8 maja druge i konačne utakmice a u isto vreme po pristanku poljskog Saveza i prijateljske utakmice između naše i poljske vrste;

od 15 maja do odlaska u Prag održaće se skupni trening u Ljubljani;

da do idućeg zbora savezni stručni odbor žena donese konkretan predlog za mesto i uslove pod kojima će se održati naraštajska škola;

da savezni stručni odbor žena odredi potreban broj vodnica za slet u Pragu za nevežbačice, koje će voditi za celo vreme brigu i staranje o njima;

da će članice Saveza SKJ na sletu u Pragu nastupiti u propisanim suknjama.

Lutkarski, muzički i pozorišni tečaj Saveza SKJ

Od 30 decembra 1937 do 5 januara o. g. održan je u Sokolskom domu u Novom Sadu lutkarski, muzički i pozorišni tečaj prosvetnog odbora Saveza SKJ.

Otvoranju tečaja prisustvovala su braća: dr. Ignjat Pavlas, starešina Sokolske župe Novi Sad i braća vođe pojedinih tečajeva i predavači.

U ime Saveza SKJ tečaj je otvorio prigodnim govorom brat dr. Pavlas, a zatim je prefekt tečajeva pročitao pozdravna pisma braće: zamenika starešine Saveza dr. Vladimira Belajčića, koji je bio sprečen bolešću da lično prisustvuje, i Miloša Stanojevića, predsed-

nika prosvetnog odbora Saveza, koji je bio zauzet službenim poslom.

U ovom tečaju držali su predavanja braća: Miloš Stanojević, Dragoljub Atanacković, Mirko Mihaldžić, Jožo Zidarić, Svetolik Pašćan, Borisav Kostić, Milisav Sakulac, dr. Vasa Krstić, Vaclav Martinek, Alojz Lovrić, Marko Vilić i Nadan Šepić.

Sva predavanja bila su podeljena u dve grupe, na teorijska i praktična. Svaki nastavnik posle svojih predavanja radio je sa tečajcima praktično i održavao vežbe u pozorišnoj, muzičkoj i lutkarskoj grani.

Predavanja su počinjala jutarnjom, a završavala se večernjom telovežbom, kojom je rukovodio brat Marko Vilić, prednjak Sokolske župe Novi Sad.

Predmeti su bili sledeći: recitacija, horsko dirigovanje, izrada glava, maska, režija pozorišnih komada sa igranjem i pevanjem, muzika u Sokolstvu, izrada lutaka, kostimiranje, režija tragedije, istorija muzike, prikazivanje komada sa pevanjem i instrumentalnom muzikom, higijena grla, dekoracije, sokolska ideologija, režija i inscenacija, istorija muzike, osvetljenje i efekti, praktične vežbe, izrada kulisa, mimika, organizacija malih sokolskih pozorišta, instrumentalna muzika, istorija lutkarstva i njegov značaj u Sokolstvu, podela uloga, režija komedije, kratka istorija jugoslovenske drame, „Putevi i ciljevi“, dikcija, scena, osvetljenje i efekti te izbor pozorišnih komada.

U tečaj su poslale svoje učesnike sledeće župe: Banja Luka 3, Beograd 2, Kragujevac 1, Maribor 1, Niš 2, Novi Sad 7, Petrograd 3, Sarajevo 3, Skoplje 5, Šibenik 2, Tuzla 2, Zagreb 4; ukupno 36 tečajaca.

Sva braća bila su smeštena u prostorijama Sokolske župe, a sestre u Učiteljskom domu.

Prefekt škole bio je brat Dragoljub Atanacković, tajnik saveznog prosvetnog odbora s kojim su vodstvo tečaja sačinjavala još braća: Mirko Mihaldžić i Svetolik Pašćan. Lutkarski tečaj vodio je brat Mirko Mihaldžić, muzički brat Svetolik Pašćan, a pozorišni brat Miloš Stanojević.

Na završetku tečaja održana je 4 januara o. g. oproštajna večera.

Godišnja skupština Sokolskog društva Split,

koje pokazuje silan napredak i spada među naša najbolja i najveća društva

Glavna skupština Sokolskog društva Split održana je 16 o. m. Skupština je počela u 9 i po a završila u 13 sati. Prizemna dvorana Sokolskog doma jedva je primila brojne skupštinare, koji su sa punom pažnjom saslušali 20 referenata pojedinih funkcionara prošlogodišnje uprave.

Skupštinu je otvorio starešina društva brat Bonifacij Kalebić, koji je prve reči uputio Njegovom Veličanstvu Kralju, što skupština dočekuje živim klicanjem i aplauzom. Po tom obračunju se članstvu saopštava imena umrlih kojima skupština kliče »Slava«. U općim potezima starešina zatim prikazuje rad i napredak društva u 1937 godini. Prvi je govornik brat Vinko Pera, zamenik starešine župe, koji prisutne u ime župe najsrdačnije pozdravlja. U lepom i bratskoj atmosferi skupština teče svojim redom.

Iz brojnih izveštaja vidi se rad ovog najvećeg Sokolskog društva u državi. Tajnički izveštaj prikazuje rad celokupne uprave i društva. Naročito se zapaža raznovrsnost rada. Vidi se, da se radilo u maksimalnom naponu u telovežbi, prosveti i ostalim poslovima, a pada u oči i mnogo odličnih javnih nastupa, kako u Splitu, tako i u drugim mestima. Iz vanrednog lepog izveštaja načelnika vidi se da društvo ima preko 700 vežbača svih kategorija — od dece pa do onih od 60 godina. Ovaj najvažniji deo rada Sokolskog društva bio je zaista obilan. Sve kategorije vežbale su kroz celu godinu bez prekida. Rezultat ovog marljivog rada video se naročito na javnoj vežbi 23 maja kao i na nada sve uspešnoj akademiji 1 decembra 1937. Na samoj akademiji nastupilo je skoro 200 vežbača, a vežbani su skoro isključivo sastavi splitskih prednjaka. Napredak u svakom pogledu. Iz izveštaja prosvetara vidi se obilan prosvetni rad

ovog društva. Predavanja, a naročito kratka predavanja pred vežbačkim kategorijama, bila su glavni posao prosvetnog odbora. Glazba društva je jedna od najvećih u državi, a pod rukom novog maestra, podignuta je na visoki umetnički nivo.

Sokolsko društvo ima veliku i lepo uređenu pečku knjižnicu, čiji članovi mogu da budu i oni koji nisu članovi Sokolskog društva. Bilo je mnogo čitalaca i posuđeno je mnogo knjiga — mnogo više nego lane. Knjižnica broji 4.741 knjigu, iako je preko 500 komada škartirano.

Pristupilo se i izdavanju društvenog mesečnog vesnika »Sokolski život«. Iz njega članovi društva mogu da saznaju sve što im treba, mogu da prate ceo rad svoga društva i celog Sokolstva.

Lutkarska sekcija ove prošle godine nije bila, na žalost svoju, tako aktivna, ali tako je moralo da bude, jer je tehnički rad, koji se razvio do vrhunca zauzeo sve prostorije u domu, pa treba sačekati preuređenje pozornice, kako bi se moglo uporedo i vežbati i uvežbavati pozorišne komade. Odevna sekcija makar i sa skromnim sredstvima radila je dosta uspešno, što se vidi naročito kod javnih nastupa dece i naraštaja.

Disciplina je bila u društvu dobra, što se vidi po malom broju disciplinskih postupaka, koji su svi bili povedeni radi neznatnih prekršaja. Zdravlje pripadnika je vrlo dobro. Higijena i čistoća su se održavali uzorno, tako da zdravstveni otečaj nije u tom trebao da intervenira. Prvih pomoći bilo je 15.

Socijalni otečaj radio je skromno i tiho, ali marljivo. Naročito se vodilo brigu o deci, pa je na pomoći u odeći i novcu izdano preko 11.000.— Din.

Brojno stanje društva je u porastu. Sađa Sokolsko društvo Split broji 1070 čla-

nova i 248 članica ili ukupno 1318 članstva bez dece i naraštaja. Pored nekih brisanja, članstvo je poraslo za 114 pripadnika.

Gravevni otečaj društva starao se o održavanju nekretnina i o sastavljanju projekata za nove gradnje, koje namerava da poduzme Sokolsko društvo u najskorije vreme. Uzdržavanje velikog i prostranog doma tražilo je i ove godine znatne sume.

Za Prag se sprema otprilike 250 pripadnika. Zato je u punom zamahu akcija oko štednje za ovaj daleki put.

Finansije društva s obzirom na disciplinu i požrtvovnost članstva bile su zadovoljavajuće. Novčani promet ovog društva prešao je daleko preko tri milijuna dinara. Zaostale ili neplaćene članarine skoro da i nema unatoč dosta teškim materijalnim prilikama članstva. To daje snage i vere za još življi rad. Štednja je pro-

vedena do krajnosti. Dugovi se smanjuju zadovoljavajućim tempom.

Iza izveštaja o redovnom radu društva, podnet je izveštaj i o vanrednim radovima u 1937 godini. Vidi se, da je članstvo dalo od sebe sve, da udovolji i vanrednim dužnostima. Društvo će na svaki način ispuniti svoj zavet da do 6 septembra 1941 sagradi čitaonicu, pomoćnu dvoranu za telovežbu, da udari temelje plivalištu, te da osnuje fond za letnje vežbalište. Pored toga društvo ima u programu kroz označeno vreme da reorganizuje mnogo svojih poslova, pa uverljivo zvuči izreka da se sve može kad se hoće.

Izveštaji su primljeni jednoglasno.

Jednoglasno — aklamacijom izbrana je nova uprava na čelu sa bratom Kalebićem Bonifacijem. Na završetku skupštine članstvo je otpevalo sokolsku himnu »Hej Sloveni«.

Čeda.

LETNA ŽBOROVANJA SOKOLSKIH DRUŠTEV ŽUPE LJUBLJANA

Sokolsko društvo Ljubljana Zgornja Šiška

Da bi se poslovno leto čim bolj krilo s koledarskim, je bil občni zbor našega Sokola na praznik 6. januarja ob 10. v majhni telovadnici br. Martinca, kjer se je zbralo vse sokolsko članstvo, ki mu je do resnega dela v Sokolstvu. Zborovanje je otvoril starosta br. Janez Poharc, ki je po uvodnih formalnostih prečital savezno poslanico in nato v lepem in jednatem govoru orisal društveno delovanje v preteklem letu. Sledila so nato poročila društvenih činiteljev. Poročilo brata tajnika je pokazalo živahno društveno delovanje, poročilo brata načelnika pa pregledno tehnično delovanje, ki je dokazalo, da je tehnični odbor v polni meri izvršil svojo dolžnost. To je najbolj pokazal letni nastop, ki je uspel nad pričakovanje. Društvena blagajna je izkazala večji promet kot lansko leto, prav tako je gospodarjevo poročilo bilo zelo ugodno, saj si je društvo v šestih svojega obstoja znatno pomnožilo svoj inventar, ki bo podlaga nadaljnemu društvenemu delovanju. Prosvetni odbor se je kljub pomanjkanju udobnih prostorov dobro uveljavil. Priredil je nekaj predstav, predavanj, organiziral tečaj češkega jezika in upravljal društveno knjižnico, ki redno posluje. Gradbeni odbor je pokazal tudi lep uspeh.

Pri volitvah novega odbora je bila izvoljena društvena uprava, po večini iz bratov, ki so v sokolskem delu že stari in preizkušeni sokolski delavci. Upravo društva bodo v tekočem poslovnem letu tvorili: starosta dr. Janez Poharc, podstarosta br. Karel Riha, tajnik br. Mirko Demšar, blagajnik dr. Jakob Jurman, prosvetar dr. Boris Fink, gospodar br. Terkuč Edvard, matrikar br. Zdravko Pregarc, načelnik br. Rajko Jenko, načelnica s. Zora Severjeva. V ostali odbor pa je bilo izvoljenih večina lanskkih bratov in sester. Starosta br. Poharc se je po volitvah zahvalil za izkazano zaupanje in pozval vse novoizvoljene odbornike k vztrajnemu delu. Pri slučajnostih je bilo predlaganih več koristnih nasvetov, o katerih bo uprava sklepala na prvi redni seji. Skupščina, ki je potekla bratsko, je bila zaključena s sokolsko pesmijo »Le naprej brez miru, za sokolskim praporom...« —at.

Sokolsko društvo Domžale

Dne 6. januarja je bila glavna skupščina, ki jo je članstvo posetilo v prav lepem številu. Skupščino je otvoril starosta br. Skok, ki je pozdravil zastopnika župe tajnika br. Flegarja in vse navzoče. Orisal je društveno delovanje v minulemu letu, nakar so podali pregledna poročila društvenih činiteljev. Vsa poročila so pokazala lep napredak društva, posebno razveseljivo je bilo poročilo br. načelnika. Po poročilih je pozdravil zborovalce župni tajnik br. Flegar, ki je pohvalil uspešno delo društva in želel novi upravi mnogo uspehov v bodoči poslovni dobi. Pri volitvah je bil ponovno izvoljen za starosta br. Anton Skok, v ostali upravi pa so bratje in sestre, ki nam jamčijo za uspešno sokolovanje. Domžalski Sokol je eden najstarejših v župi, je izredno delaven in je matično društvo kamniškega okrožja. Vseh pripadnikov šteje 225.

Sokolsko društvo v Polju

Dne 8. t. m. smo polagali obračun svojega sokolovanja v lanskem letu na glav-

ni skupščini ob 20. v Sokolskem domu. Udeležba je bila polnoštevilna, v svoji sredi smo pozdravili tudi župnega načelnika br. Franja Lubeja, tajnika br. Flegarja in tajnika ŽPO br. Breliha. Starosta br. inž. Zdenko Kokalj je pozdravil vse navzoče in prečital savezno poslanico, ki je našla med zborovalci topel odziv. Društveni činitelji so podali svoja poročila. Iz njih je bilo razvidno marljivo in uspešno delovanje. K besedi se je oglasil župni načelnik br. Lubej, ki je v programtičnem govoru orisal delo Sokolstva v sedanji dobi, kar je izzvalo veliko odobravanje vseh zborovalcev. Pri volitvah je bilo po večini izvoljena lanska uprava s starosto br. inž. Kokaljem na čelu. Končno je pozdravil navzočne še župni tajnik br. Flegar, ki jih je pozval, naj se marljivo pripravljajo za letošnje prireditve in X. vsesokolski zlet u Pragi. Govoril je še o pomenu sokolskega tiska. Pozval je sve bratje in sestre, da povsod širijo sokolski tisk, predvsem župni vestnik »Sokole«. Skupščina je potekla v vzorni disciplini. Pokazala je, da je poljski Sokol močna in krepka sokolska postojanka.

Sokolsko društvo Preserje

Ob lepi udeležbi je bila v nedeljo 9 t. m. naša glavna skupščina v sokolskem domu. Kot zastopnik župne uprave se je udeležil skupščine tajnik br. Flegar, ki so ga navzoči tople pozdravili: Starosta br. Umek je otvoril skupščino in omenil prilike, v katerih deluje naše društvo. Vkljub raznim zaprekam se krepko držimo in visoko dvigamo sokolski prapor. Iz poročil društvenih činiteljev je bilo razvidno dokaj zadovoljivo delovanje, le poročilo brata blagajnika je bilo pomanjkljivo, kar se v bodoče ne sme več zgoditi. Pohvalno moramo omeniti prizadevanje načelnika br. Sušteršiča Franca, ki se je trudil, da bi vodil društvo po pravi sokolski poti. Pri volitvah je bil izvoljen za starosto ponovno br. Umek, za podstarosta br. Suhadolnik, za načelnika br. Sušteršič, za načelnico Modičeva, za blaganika Kirn st., za tajnika Nace Sušteršič in za prosvetarja Verbič. V imenu župne uprave je pozdravil zborovalce br. tajnik Flegar. Bodril je navzočne k neumornemu delu. Skupščina je med drugim sklenila, da bo v proslavo 25letnice obstoja razvilo društvo svoj prapor.

Sokolsko društvo Mengeš

V Sokolskem domu, kjer so še vidni sledovi zločinske roke, ki je hotela to sokolsko trdnjavo upepeliti v lanskem poletju, je imel mengeški Sokol 6. t. m. ob 15. glavno skupščino. Skupščino je otvoril starosta br. Kanc Lojze ml., ki je po nagovoru in pozdravu župnemu odposlanecu in navzočnim prečital savezno poslanico, nakar so se razvrstila poročila društvenih činiteljev. Iz poročil je bilo razvidno, da ima društvo dobro voljo za sokolsko delo, ki ga pa ovirajo krajevne, Sokolstvu nenaklonjene prilike. Vendar bo društvo kljub vsem oviram krepko oralo sokolsko ledino. Pri volitvah je bila izvoljena tale uprava: starosta br. Kanc ml., podstarosta Robert, načelnik Burgar, načelnica Perova, tajnik Panjaj, prosvetar Lavrič, blagajnik Gregorc, gospodar Osredkar in ostali bratje in sestre. Po izvolitvi je pozdravil in bodril zborovalce k vztrajnemu delu br. Flegar.